

N:o 135.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 maj 1902.

— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion med förslag dels till lag, innefattande särskilda bestämmelser i afseende å vissa bolag, dels till lag angående ändring af vissa paragrafer i lagen om aktiebolag den 28 juni 1895.

(Laguskottets utlåtande n:o 51.)

Till Konungen.

Vid innevarande riksdag har enskild motionär gjort framställning dels om meddelande af lagbestämmelser, i syfte att gällande förbud för utländsk undersåte att i riket inmuta mineralfyndighet samt att utan Konungens tillstånd i riket förvärfva fast egendom eller förvärfva eller bearbeta inmutad mineralfyndighet eller idka grufdrift, skulle erhålla tillämpning jemväl å bolag, hvori utländsk undersåte vore delegare och att sådant bolag icke heller utan Konungens tillstånd skulle få ingå såsom delegare i annat bolag, som i riket egde fast egendom eller inmutad mineralfyndighet eller idkade grufdrift, dels ock i samband härmed om sådana ändringar i lagen om aktiebolag den 28 juni 1895, att aktiebref alltid skulle ställas till viss man, samt att aktiebolags stiftare skulle vara svenske eller norske undersåtar.

Frågan om principiellt förbud för bolag, hvori utlänning är delegare, att förvärfva fastighet här i landet är af en vidsträckt och betydelsefull

Bih. till Riksd. Prot. 1902. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 44 Häft. (N:is 135—139) 1

innebörd. Särskildt inom vissa delar af vårt land, hvarest bolag, bildade åtminstone delvis genom utländskt kapital, förvärfvat eganderätt till betydande områden, torde dessa förhållanden, och tanken på de vådor, som deraf kunna befaras följa, hos mången hafva framkallat en önskan om ett sådant förbud.

Äfven Riksdagen har den uppfattning, att en lagstiftningsåtgärd i syfte att åvägabringa förbud eller inskränkt rätt för bolag med utländsk delägare att utan Konungens särskilda tillstånd förvärfva fastighet eller dermed likartad egendom är nödig och nyttig. De skäl, som föranledt utfärdande af gällande förbud för enskild utländsk man i sådant afseende, göra sig med särskild styrka gällande beträffande de mera omfattande förvärf af fastigheter, hvilka kunna göras af ett kapitalstarkt, visserligen till formen svenskt, men faktiskt utländskt bolag.

Det torde dock böra tagas under öfvervägande, huruvida ej undantag från den föreslagna bestämmelsens tillämpning i allt fall borde göras beträffande tomt eller upplagsplats, mindre vattenfall eller annan dylik lägenhet, då det ju vore obilligt och onödigt att fordra, att ett bolag, hvars verksamhet vore hufvudsakligen af industriel natur utan samband med ett vidsträcktare förvärf af fastighet eller grufvor, endast därför att en eller annan aktie i detsamma innehades af utlänning skulle vara skyldigt att söka Konungens samtycke för förvärfvande af en sådan mindre fastighet, hvaraf det för sin verksamhet vore i behof. För verkan af den ifrågasatta lagstiftningen vore det af vigt, att densamma finge giltighet äfven med afseende å redan bestående bolag, i den mån detta kan finnas af omständigheterna påkalladt och kunde ske utan kränkning af enskild rätt. Att bolag, hvori utländsk undersåte är delegare, icke må utan Konungens tillstånd ingå såsom delegare i annat bolag, som i riket eger fastighet eller inmutad mineralfyndighet eller idkar grufdrift, synes Riksdagen vara principiellt riktigt, men måhända icke böra utan undantag föreskrifvas.

Om medelst granskning af registerböcker eller annorledes man skall kunna åstadkomma en tillförlitlig undersökning, huruvida bland ett bolags aktieägare finnes någon utlänning, torde en förutsättning därför vara, att aktier alltid måste ställas till viss man. Någon invändning har Riksdagen ej heller att göra mot en bestämmelse, att aktiebolags stiftare skola vara svenske eller norske män.

Då emellertid föreliggande fråga för att ernå en tillfredsställande lösning kräfver en noggrannare förberedelse och undersökning, än Riksdagen är i tillfälle att verkställa, har Riksdagen ansett det böra lämpligen öfver-

lemnas till Eders Kongl. Maj:t att framlägga förslag till de lagbestämmelser, som kunna vara erforderliga för det åsyftade målets vinnande. Frågans synnerliga vigt torde berättiga till den förhoppning, att ett lagförslag i ämnet må snarast möjligt och, derest sig så göra låter, redan nästkommande år föreläggas Riksdagen.

Riksdagen får alltså anhålla, det tackes Eders Kongl. Maj:t snarast möjligt låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser, hvarigenom ej mindre nu gällande förbud för utländsk undersåte att i riket inmuta mineralfyndighet äfvensom att utan Konungens tillstånd i riket förvärfva fast egendom eller förvärfva eller bearbeta inmutad mineralfyndighet eller idka grufdrift må i den omfattning och på det sätt, som kan befinnas ändamålsenligt, utsträckas att gälla äfven för bolag, hvori utländsk undersåte är delegare, än äfven gällande bestämmelser i lagen om aktiebolag den 28 juni 1895 förändras i den mån sådant för vinnande af ofvanberörda syfte kan vara erforderligt.

Stockholm den 20 maj 1902.

Med undersätlig vördnad.